

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/175/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7523202280
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7523202280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D., E. XX, zastúpený Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Ku Potoku 4, IČO: 54 725 542, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Košice sp. zn. K3-13C/9/2023 zo dňa 24. júna 2024

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok Mestského súdu Košice č.k. K3-13C/9/2023-105 zo dňa 24. júna 2024 vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.400,- EUR do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku III. o náhrade trov konania.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) zhora označeným rozsudkom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.400,- EUR do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok) a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanému s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie (III. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplata sumy 8.000,- EUR titulom náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie (ďalej aj len „EÚ“), konkrétne z dôvodu práce nad zákonom povolený limit pracovnej doby stanovenej v čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 04. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“).

3. Žalobu odôvodnil tým, že jeho týždenný pracovný čas ako príslušníka hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín, pričom čl. 6 písm. b) smernice upravuje maximálny týždenný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov, ktorý nesmie prekročiť 48 hodín. Smernica mala byť prebratá do zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere, avšak žiadne ustanovenie tohto zák. nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únieového práva. Nakoľko služobná pohotovosť hasičov sa podľa zák. č. 315/2001 Z. z. nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času, dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu, čím spôsobuje žalobcovi škodu, náhrady ktorej sa môže domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Žalobca v podanej žalobe definoval splnenie podmienok

zodpovednosti za škodu porušením práva EÚ fyzickej osoby, pričom prvou podmienkou je existencia práva, ktoré má byť porušené. V danom prípade ide o čl. 6 písm. b) smernice, ktoré predstavuje sociálne právo EÚ, keď ukladá členskému štátu maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi. Druhá podmienka predstavuje závažné porušenie práva EÚ. O závažné porušenie práva EÚ ide v prípade, ak ide o konanie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Vo veci G. Fuß Súdny dvor výslovne potvrdil, že nedodržanie požiadaviek upravených v čl. 6 písm. b) smernice bolo zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora a musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ a preto je splnená aj druhá podmienka. Tretia podmienka sa týka existencie priamej príčinnej súvislosti medzi porušením čl. 6 písm. b) smernice a škodou, ktorá jednotlivcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením. Vo veci boli splnené všetky tri podmienky k legitímnemu uplatneniu nároku žalobcu na náhradu vzniknutej škody. Žalobca mal za to, že pravidelné nedodržiavanie maximálneho týždenného pracovného času sa môže prejavíť v rámci jeho osobnostnej sféry predovšetkým vo vzťahu k ochrane jeho práva na zdravie a tiež na jeho celkovú fyzickú a morálnu integritu. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu, ako aj z podmienok jej uplatnenia je v slovenskom právnom priadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ust. § 11 - 13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú právne vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únievého práva. Nárok na náhradu škody vzniknutej z porušenia práva EÚ možno posúdiť ako nemajetkovú ujmu, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti.

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, stále štátnu službu vykonáva v Čani. Žalobcovi sú nerovnomerne rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16,5 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 7,5 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku v jednej 24 hodinovej zmene. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín od 22:30 hod. do 5:30 hod, pričom v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas. Hasiči teda strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna.

5. Z výsluchu žalobcu súd zistil, že štátnu službu vykonáva v 24 hodinových zmenách, z toho 16 hodín služba a 8 hodín pohotovosť. Počas pracovnej pohotovosti musí byť na pracovisku, pričom pracovná pohotovosť sa mu nezaráta do pracovného času. Následné dva dni voľna nepovažuje za dostatočný oddych. Uviedol, že má rodinu, je otcom troch detí vo veku 7, 10 a 13 rokov a vzhľadom na uvedené mu neostáva čas pre rodinu. Keďže aj manželka je zamestnaná, vzhľadom na vek detí je častokrát problém zabezpečiť ich opateru v čase ich neprítomnosti, a preto využívajú aj rodinných príslušníkov. V čase, ktorý je vyhradený pre voľno a oddych, dospáva čas strávený v práci, kde nemá časový priestor na spánok, resp. pracovné podmienky na odpočinok nie sú vôbec vhodné, jeho spánok je nedostatočný, čo sa prejavuje na jeho zdravotnom stave. Žalobca nepovažoval oddych v rozpätí dvoch dní po pracovnej službe a pohotovosti za dostatočný po fyzickej a psychickej stránke. Ak sú sviatky ako Vianoce alebo Veľká noc, často sa stáva, že je úplne odtrhnutý od rodiny, keď slúži. Na vlastné záľuby mu ostáva minimálny alebo vôbec žiaden čas.

6. Z prehľadu týždennej dochádzky žalobcu vzal súd za preukázané, koľko hodín žalobca mesačne odpracoval v rámci služobného času, resp. koľko hodín strávil na pracovisku (počet hodín strávených na pracovisku v rámci služobného času a pracovnej pohotovosti) - v období 04/2020 - 06/2020 - 192 hodín, 168 hodín, 180 hodín, v období 07/2020 - 12/2020 - 144 hodín, 197 hodín, 217 hodín, 192 hodín, 240 hodín, 164 hodín, v období 01/2021 - 06/2021 - 144 hodín, 153 hodín, 144 hodín, 144 hodín, 192 hodín, 188,50 hodín, v období 07/2021 - 12/2021 - 146 hodín, 224 hodín, 169 hodín, 144 hodín, 192 hodín, 222,60 hodín, v období 01/2022 - 06/2022 - 195 hodín, 128 hodín, 166,17 hodín, 176,50 hodín, 243,33 hodín, 181 hodín, v období 07/2022 - 12/2022 - 139,87 hodín, 168 hodín, 169 hodín, 202 hodín, 192,12 hodín, 239 hodín a v období 01/2023 - 168 hodín. Pri zisťovaní priemerného týždenného pracovného času v rámci šesťmesačného referenčného obdobia súd vychádzal z počtu dní v mesiaci so zohľadnením

neutrálneho obdobia (t.j. dovolenka a práceneschopnosť), ktoré sa nezarátava. Podľa týchto údajov priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v rámci jedného mesiaca (pri zohľadnení pracovného času v tom ktorom mesiaci - ich súčet vydelený priemerným počtom týždňov pri počte 31 dní v mesiaci 4,43, pri počte 30 dní 4,29, pri počte 29 dní 4,14, pri počte 28 dní 4, pri počte 27 dní 3,86, pri počte 26 dní 3,71, pri počte 24 dní 3,43, pri počte 23 dní 3,29, pri počte 22 dní 3,14, pri počte 18 dní 2,57, pri počte 17 dní 2,43, pri počte 15 dní 2,14) prevyšoval 48 hodinový týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia (04/2020 - 01/2023). Priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia (04/2020 - 01/2023) bol v rámci jednotlivých období od januára do júna a od júla do decembra toho ktorého roku prekročený v obdobiach 07/2020 - 12/2020 - 48,15 priemerný čas, 07/2021 - 12/2021 - 49,57 priemerný čas.

7. Zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, pracovný čas žalobcu prekročil viac ako 48 hodín týždenne vo viacerých obdobiach. Podľa výpisu dochádzkového systému SAP, k prekročeniu pracovného času žalobcu 48 hodín týždenne došlo aj v obdobiach napríklad jún 2020 - november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 hod. týždenne), august 2021 - január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 hod. týždenne), september 2021 - február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 hod. týždenne), august 2022 - január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 hod. týždenne).

8. Súd tak dospel k záveru, že smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku SR. Žalobca ako hasič, príslušník HaZZ, spadajúceho pod Ministerstvo vnútra SR, mal smernicou garantované právo na 48 hod. pracovný čas, pričom žalobca v rozhodnom období nesporne odpracoval vo viacerých mesiacoch viac ako 48 hod. týždenne, napr. v mesiaci september 2020 odpracoval celkovo 217 h., čo je priemerne 52,38 hod. týždenne, v októbri 2020 odpracoval 192 hod., čo je priemerne 49,78 hod. týždenne, v novembri 2020 odpracoval až 240 hod., čo je priemerne až 56 hod. týždenne, v auguste 2021 odpracoval až 224,60 hod., čo je priemerne až 58,23 hod. týždenne.

9. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa čl. 7 druhá a tretia veta, čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, čl. 1 bod 2, 3, čl. 2 bod 1, čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b), čl. 17 písm. b), bod iii) smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES, § 11, § 13, Občianskeho zákonníka, § 85, § 86 ods. 1, 2, § 91 ods. 1, 3, § 92 ods. 1, § 97 ods. 1 písm. h), § 103 ods. 5 a § 122 ods. 1, 2 zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v platnom znení.

10. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal splnením procesných podmienok a dospel k záveru, že súd má právomoc i príslušnosť. Poukázal na ust. § 3 CSP a konštatoval, že žalobca neuplatnil mzdný nárok, ale nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť porušením únieového práva. Bol názoru, že jedine všeobecný súd je v zmysle cit. ust. oprávnený rozhodnúť o tom, či bola jednotlivcovi spôsobená škoda nesprávnym prebratím práva EÚ, jeho nerešpektovaním a v akej výške.

11. Súd zároveň konštatoval, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní, a to s poukazom na bod 45, 46 a 61 rozsudku vo veci Fuß, z ktorého vyplýva právo poškodeného domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového pracovného času, t.j. voči Slovenskej republike, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy (Ministerstvo vnútra SR), do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor. Konštatoval, že zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii komunitárneho práva vychádza z prednosti komunitárneho práva, bez ktorej by táto zodpovednosť nebola vynútiteľná. Práve na základe prednosti komunitárneho práva v prípade jeho chybnnej aplikácie alebo opomenutia aplikácie zo strany orgánu členského štátu sa môžu poškodené fyzické alebo právnické osoby domáhať náhrady spôsobenej škody.

12. Zaoberal sa ďalej námietkou žalovaného, či sa na daný prípad aplikuje smernica 2003/88/ES a s poukazom na rozsudok Fuß uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči, keď v bode 33 konštatoval, že čl. 6 písm. b) smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník. Minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka.

13. Pre spor bola podľa názoru súdu podstatná aj otázka, či do pracovného, resp. služobného času sa zarátava aj doba pracovnej pohotovosti. Predmetnú otázku riešil v prípade hasičov Súdny dvor EÚ rovnako vo svojom rozsudku C-429/09 G. Fuß tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. V tejto veci, týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov uviedol, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88/ES.

14. Žalovaný ďalej rozporoval, že u žalobcu došlo k porušeniu jeho práva v dôsledku nesprávneho prebratia smernice do slovenského právneho poriadku, keď tvrdil, že do zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere sa ustanovenia smernice, čl. 6 písm. b) o 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe pre hasičov premietli. K tomuto súd prvej inštancie uviedol, že z ust. § 85 a § 92 zák. 315/2001 Z.z. vyplýva, že služobná pohotovosť podľa cit. zákona sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Služobná pohotovosť tak nie je výkonom štátnej služby, keď odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ust. § 122 cit. zák. potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas (ods. 2) a § 91 ods. 1 cit. zákona tiež uvádza, že štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu. Z uvedeného možno podľa súdu prvej inštancie vyvodit' záver, že smernica nebola správne prebratá. Žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, spadajúceho pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, má smernicou garantované právo na 48 hodinový pracovný čas.

15. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že v stálej štátnej službe žalobca ako hasič v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora nepochybne odpracoval v období od 04/2020 do 12/2022 (vrátane) priemerný týždenný pracovný čas presahujúci týždenný pracovný čas stanovený v čl. 6 písm. b) smernice. Pracovný čas žalobcu v žalovanom období vyplynul z listinného dôkazu predloženého žalobcom, prehľadu jeho týždennej dochádzky (pričom súd do úvahy vzal služobný čas a čas pracovnej pohotovosti; čas dovolenky a pod. je pritom s poukazom na čl. 16 písm. b) smernice pre účely výpočtu neutrálny).

16. K námietke žalovaného, že podľa zák. č. 315/2001 Z. z. je stanovené referenčné obdobie šiestich mesiacov, čo nebolo v konaní sporné, súd uviedol, že aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa čl. 6 písm. b) smernice. Tento záväzok platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa čl. 6 písm. b) smernice. V konkrétnych mesiacoch je zrejme prekročenie priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času žalobcu. Pri zohľadnení referenčného obdobia podľa § 86 ods. 2 zák. č. 315/2001 Z. z., čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b) a čl. 17 ods. 3 písm. b) smernice v nadväznosti na bod 23 rozsudku vo veci C-254/18 súd uzavrel, že priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas bol u žalobcu jednoznačne prekročený v období 07/2020 - 12/2020 - 48,15 hod. priemerný týždenný pracovný čas a 07/2021 - 12/2021 - 49,57 hod. priemerný týždenný pracovný čas. Zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, pracovný čas žalobcu prekročil viac ako 48 hod. týždenne aj v obdobiach jún 2020 - november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 hod. týždenne), august 2021 - január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 hod. týždenne), september 2021 - február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 hod. týždenne), august 2022 - január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 hod. týždenne). Na základe uvedeného preto súd uzavrel, že žalobca sa môže dovolávať práva EÚ na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republike.

17. Súd prvej inštancie ďalej skúmal splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti členského štátu za vzniknutú škodu a konštatoval, že zodpovednosť štátu je daná, ak: 1. cieľom porušenej právnej normy bolo priznať jednotlivcovi právo, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a

spôsobenou škodou jednotlivcovi existuje priama príčinná súvislosť. Dospel k záveru, že čl. 6 písm. b) smernice predstavuje právnu normu únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, v danom prípade sociálne právo, pričom súd poukázal aj na rozsudok ESD vo veci G. Fuß (C-429/09), ktorý konštatuje priamy účinok čl. 6 písm. b) smernice, keď podľa neho priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej tak bola splnená. Konštatoval aj splnenie druhej podmienky, keďže žalobca odpracoval v dotknutom období pracovný čas nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) smernice, čo bolo v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ v danej oblasti, kedy sa považuje porušenie práva únie za dostatočne závažné. Za splnenú považoval aj tretiu podmienku, keď konštatoval priamu príčinnú súvislosť medzi porušením čl. 6 písm. b) smernice a škodou, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný, keď žalobca musel pracovať viac v dôsledku nezarátania služobnej pohotovosti do pracovného času.

18. Na základe všetkých uvedených skutočností súd prvej inštancie uzavrel, že v prejednávanvej veci je žaloba podaná dôvodne, keď priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas bol u žalobcu jednoznačne prekročený v období 07/2020 - 12/2020 - 48,15 hod. priemerný týždenný pracovný čas, 07/2021 - 12/2021 - 49,57 hod. priemerný týždenný pracovný čas a zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, aj v obdobiach jún 2020 - november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 hod. týždenne), august 2021 - január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 hod. týždenne), september 2021 - február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 hod. týždenne), august 2022 - január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 hod. týždenne) čo znamená, že nesprávne transponovanie smernice do slovenského právneho poriadku malo individuálny (negatívny) dopad na žalobcu.

19. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu došlo k zásahu do jeho práva na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie.

20. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, pričom zohľadnil pri určení výšky náhrady kritériá stanovené zákonom a vyplývajúce zo súdnej praxe v početných obdobných prípadoch. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry SD EÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vznikutej ujmy. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd posudzoval závažnosť ujmy, ktorá žalobcovi takýmto zásahom vznikla, dĺžku zásahu a následky takýmto zásahom vyvolané, resp. následky, ktoré by takýto zásah bol spôsobilý vyvolať, okolnosti zásahu, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní v obdobných prípadoch. V rozhodnom období troch rokov bol žalobca ukrátený o čas odpočinku, o čas, ktorý mohol stráviť podľa svojho uváženia, okrem odpočinku aj na vybavovanie každodenných záležitostí, regeneráciu, svoje záľuby, prípadne na stretnutia s jemu blízkymi osobami. Žalobca zastáva ako hasič v spoločnosti veľmi dôležitú, zodpovednú, rizikovú, fyzicky aj psychicky náročnú rolu, ktorá neraz vyžaduje aj nasadenie vlastného života. Ním uplatnenú sumu 8.000,- EUR považoval súd za neprimerane vysokú, keďže žalobca nepreukázal, ani netvrdil, že by dĺžka jeho pracovného času spôsobila nejaký závažný, nenapraviteľný zásah do jeho osobnostných práv, príp. na jeho zdravotný stav. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných prípadoch, súd považoval sumu 2.400,- EUR za trojročné obdobie ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy v posudzovanom prípade, pričom zobral do úvahy aj súdmi priznávané výšky náhrady nemajetkovej ujmy v závažnejších prípadoch zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcich najmä v porušení práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia, straty dobrého mena a povesti v spoločnosti a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

21. O splatnosti prisúdenej sumy súd rozhodol podľa ust. § 232 ods. 2, 3 CSP, keď vyhovel žiadosti žalovaného, proti ktorej žalobca nenamietal a vzhľadom na výšku prisúdenej sumy určil lehotu na plnenie 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

22. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi proti žalovanému ich plnú náhradu, pretože stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu.

23. Proti tomuto rozsudku, okrem zamietavého výroku, v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná mu náhradu trov celého konania. Namietal, že súd prvej inštancie posudzoval súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území SR so smernicou Európskej únie napriek tomu, že takáto činnosť nespadá do jeho kompetencie. Aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že došlo k porušeniu práva Únie, musel by najskôr rozhodnúť, že zák. č. 315/2001 Z. z. nesprávne prebral smernicu do slovenského právneho poriadku.

24. V ďalšom namietal pasívnu legitímáciu žalovaného a uviedol, že je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR ako dvoma samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní a v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Vytýkal súdu, že nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie smernice. Prebratím smernice je jej transponovanie do obsahu vnútroštátneho predpisu a aplikácia smernice je použitie konkrétnych článkov smernice na konkrétny prípad. Porušenie smernice môže byť spôsobené až aplikáciou jednotlivých ustanovení, ak si adresát účinkov smernice vyloží jej ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Až nesprávna aplikácia by teda mohla v konečnom dôsledku založiť prípadný nárok na náhradu škody. Slovenská republika pri preberaní smernice neporušila žiadne predpisy, preto nemohla vzniknúť žiadna škoda a ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto súdnom konaní, navyše, ide o nároky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu, pričom sa mzdový nárok „skrýva“ za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Konštatoval, že žalobca namietal nesprávne prebratie smernice, nie však jej aplikáciu v jeho individuálnom prípade. Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice na pracovnoprávne vzťahy žalobcu u jeho zamestnávateľa. Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorý by sa na aplikácii smernice podieľal. Miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvoma samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať.

25. K nároku na náhradu škody žalovaný uviedol, že skutočnosť, že by žalovaný nesprávne transponoval smernicu 2003/88/ES do právneho poriadku nezakladá automaticky porušenie čl. 6 písm. b) smernice. Konštatoval, že čl. 6 smernice pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktno dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia, vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice. Jednu z nich ustanovuje smernica v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), ktoré ustanovenie povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 smernice a upravili si referenčné obdobie v zmysle čl. 19. S poukazom na § 86 ods. 1 zák. o HaZZ služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. V zmysle uvedeného mal žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov, a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní. Žalobca v konaní vychádzal z 1 - mesačného referenčného obdobia, ktoré nenachádza žiaden právny základ v smernici a ani v žiadnom inom predpise. Vo vzťahu k žalobcovi nedošlo k zásahu do jeho práv podľa čl. 6 písm. b) smernice, a to aj vzhľadom na skutočnosť, ak by sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že k nesprávnej transpozícii smernice došlo. Žalobca v ani v jednom referenčnom období počas žalovaného obdobia nepracoval nad rámec stanoveného maximálneho týždenného pracovného času smernicou, a preto neexistuje dôvod, aby sa súd vôbec zaoberal vzniknutou škodou, keďže v žalovanom období nedošlo k strate ani minúty voľného času žalobcu. Žalovaný trval na námietke, že sa súdu prvej inštancie a ani žalobcovi nepodarilo preukázať akýkoľvek zásah do jeho práv v zmysle čl. 6 písm.

b) smernice a zároveň sa žalovanému podarilo kvalifikovane, účinne a dostatočne preukázať, že k porušeniu predmetného článku v žalovanom období vo vzťahu k žalobcovi nedošlo.

26. Žalovaný ďalej uviedol, že výšku nemajetkovej ujmy požadovanú žalobcom považuje za zjavne neprimeranú, a to aj v porovnaní s výškou náhrady, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu neporovnateľne vyššia. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol, v čom tento údajný neoprávnený zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovacia činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalovaný mal za to, že žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že žalobca sa žalobou nedomáha, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu jeho osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu. Podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby. Žalovaný mal za to, že v tomto súdnom konaní nebolo ani výpoveďou žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané, ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu, ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Žalovaný na záver namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj zmätočnosť uplatneného nároku, ktorý žalobca neosvedčil ani v rámci svojho výsluchu, nakoľko má žalovaný za to, že žalobca namieta organizáciu pracovného času a nie nesprávne prebratie smernice. Nakoniec namieta aj priznanie náhrady trov konania žalobcovi v rozsahu 100 % a zo všetkých vyššie uvedených dôvodov navrhol zmeniť rozsudok tak, že súd žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

27. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. K námietke právomoci súdu uviedol, že každý vnútroštátny súd členského štátu EÚ je v rámci svojej právomoci a voľnej úvahy povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom únie. Ak takáto interpretácia nie je možná, súd je povinný neaplikovať nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenie bez toho, aby vyčkal na predchádzajúcu legislatívnu úpravu, ktorou by sa mala uviesť vnútroštátna právna norma do súladu s úniou právom. Každý vnútroštátny súd musí rešpektovať prednosť úniou práva pred vnútroštátnym právom a nemôže sa zbaviť povinnosti uprednostniť úniou normu pred vnútroštátnou.

28. K námietke nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného žalobca uviedol, že žalovaný ako členský štát a adresát smernice po vstupe SR do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. Nakoľko smernica 2003/88/ES je určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím smernice do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný štát (Slovenská republika). Za Slovenskú republiku koná v konaní Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor.

29. Žalobca nesúhlasil ani s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podľa žalobcu podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevyklučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie, pričom týmto zadostučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13

ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6 písm. b) smernice), je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. K výške nemajetkovej ujmy žalobca poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu - Krajského súdu Banská Bystrica, ktorý k stanoveniu výšky nemajetkovej ujmy v skutkovo obdobných veciach vo svojich rozsudkoch uviedol, že: „vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov (napr. v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti“ - bod 6.11 rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 17Co/71/2022 z 26.10.2022, bod 24. rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 17Co/78/2022 z 23.11.2022, bod 24. rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 17Co/77/2022 zo dňa 23.11.2022).

31. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

32. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

33. Predmetom odvolacieho prieskumu nebol výrok, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, keďže proti tomuto výroku rozsudku žalobca ako oprávnená osoba odvolanie nepodal a rozsudok nadobudol v tomto výroku právoplatnosť.

34. Predmetom odvolacieho prieskumu bol vyhovujúci výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.400,- EUR do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a súvisiaci výrok o náhrade trov konania.

35. Rozsudok je v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania vecne správny, preto ho odvolací súd v týchto výrokoch v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

36. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 20. mája 2025 o 9.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 13. mája 2025 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

37. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

38. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

39. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

preto odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

40. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v napadnutej časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

41. Žalovaný v odvolaní prevažne argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

42. Odvolací súd sa stotožňuje so správnym záverom súdu prvej inštancie o splnení všetkých predpokladov pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie, keď čl. 6 písm. b) smernice bol nesprávne prebratý do zák. č. 315/2001 Z. z., v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na 48 hodinový týždenný pracovný čas, ktoré právo mu vyplýva priamo zo smernice. Porušením práva Európskej únie došlo k zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, konkrétne do jeho práva na odpočinok a na súkromie a rodinný život, keď bol ukrátený o čas odpočinku a psychickej a fyzickej regenerácie a o čas, ktorý by mohol tráviť s rodinou a budovaním priateľských a obdobných vzťahov, pričom išlo o zásah trvajúci niekoľko rokov, ktorý sa nepodarilo vyriešiť ani komunikáciou so zamestnávateľom. Vzhľadom na následky tohto zásahu v jeho osobnom i súkromnom živote súd považoval za primeranú nemajetkovú ujmu v rozsahu 2.400,- EUR, ktorú aj odvolací súd považuje za primeranú charakteru zásahu a jeho následkom z dôvodov, ako sú podrobne uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku.

43. Súd svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedeným záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav, právne predpisy a judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktoré aplikoval, tieto úvahy sú správne, niet v nich žiadnych logických rozporov a odvolací súd sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje a na tomto mieste ich neopakuje.

44. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

45. K námietke žalovaného o nedostatku právomoci súdu posudzovať súlad slovenských právnych predpisov so smernicou EÚ odvolací súd poukazuje na zásadu prednosti práva Európskej únie pred vnútroštátnou normou, z ktorej vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu členského štátu EÚ v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom EÚ, a pokiaľ táto interpretácia nie je možná, neaplikovať nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenie bez toho, aby vyčkal na predchádzajúcu legislatívnu úpravu, ktorou by sa mala uviesť vnútroštátna právna norma do súladu s úniou právom (C-231-233/06, C-128-131/07). Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd je vždy povinný vykladať vnútroštátne právne predpisy v súlade s právom Európskej únie, a tým je nepochybne daná jeho právomoc posudzovať súlad vnútroštátnych právnych predpisov s právom Európskej únie a aj právomoc v prípade zistenia tohto nesúladu neaplikovať vnútroštátnu právnu normu, odporujúcu právu Európskej únie. Nedôvodná je preto odvolacia námietka žalovaného o prekročení právomoci súdu, pokiaľ ako predbežnú otázku skúmal, či došlo k prevzatíu smernice do zák. č. 315/2001 Z. z. a či došlo k prevzatíu spôsobom, ktorý zaručuje právo priznané jednotlivcovi touto smernicou na 48-hodinový týždenný pracovný čas.

46. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry SD EÚ vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, a ide o prípady porušenia práva EÚ členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc, aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu úniou právu, vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom EÚ a na prijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktorá je v rozpore s právom EÚ. Objektívna zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu podľa judikatúry SD EÚ nastáva, pokiaľ sú kumulatívne splnené jej tri predpoklady: a) porušenie úniovej normy, b) porušenie úniového práva je dostatočne závažné, c) medzi porušením úniového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje príčinná súvislosť.

47. Naplnením všetkých vymenovaných predpokladov zodpovednosti členského štátu za vzniknutú škodu vzniká poškodenej fyzickej alebo právnickej osobe nárok na náhradu škody, o ktorej rozhoduje vnútroštátny súd.

48. Odvolacia námietka nedostatku právomoci súdu preto nie je dôvodná.

49. Správne sa súd vypořiadal aj s námietkou pasívnej legitímácie žalovaného. Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., pokiaľ ide o nezarátanú pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť.

50. Za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečenie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie sú zodpovedné jednotlivé členské štáty EÚ a v prejednávanej veci je týmto zodpovedným subjektom Slovenská republika. Z rozsudku SD EÚ vo veci G. Fuß vyplýva, že v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48-hodinového pracovného času poškodený má právo domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu. Žalovaný disponuje pasívnou legitímáciou a žalobca dôvodne uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu porušenia práva Európskej únie voči Slovenskej republike ako pasívne legitímovanej strane sporu, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor SR.

51. K tvrdeniu v odvolaní, že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so smernicou a v tejto súvislosti dôraz na rozdiel medzi pojmami prebratie smernice a aplikácia smernice, tiež k tvrdeniu, že smernica sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, odvolací súd uvádza nasledovné:

52. Čl. 6 písm. b) smernice ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť, od ktorej povinnosti sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ide teda o pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia. V článku takto uložená povinnosť členskému štátu v sebe zahŕňa na strane druhej nárok každého pracovníka na to, aby jeho priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, pričom ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, členské štáty rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) smernice nemôžu jednostranne určiť tak, že uplatnenie tohto nároku každého pracovníka by viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzili.

53. Čl. 1 ods. 3 smernice definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činnosti, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na čl. 2 smernice 89/391/EHS. Spomínaná smernica podáva pritom výklad rozsahu svojej pôsobnosti nielen v pozitívnom slova zmysle, ale tiež v negatívnom slova zmysle, keď stanovuje výnimky rozsahu svojej pôsobnosti. Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. Z cieľa predmetnej smernice, ktorý je zameraný na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci a tiež z jeho znenia čl. 2 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 prvého pododseku (zakotvujúceho výnimku rozsahu pôsobnosti smernice) vyplýva, že rozsah pôsobnosti tejto smernice je nutné chápať širšie a súčasne výnimku z pôsobnosti je potrebné vykladať zužujúco. Navyše čl. 2 ods. 2 prvý pododsek smernice nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len určité ostatné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedené je potrebné vykladať spôsobom, že rozsah pôsobnosti smernice sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, ktoré dovoľuje smernica členským štátom chrániť. Upravená výnimka rozsahu pôsobnosti smernice má za úlohu zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku v prípade, že nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu, napríklad katastrofa, pre zásahové a záchranné tímy. Uvedené sa jasne odlišuje od štandardnej, základnej obsahovej náplne činnosti a plnenia úloh žalobcu

ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Aj keď nemožno pochybovať o tom, že by služba žalobcu popri plnení úloh pri zdoľávaní požiarov zahrňovala (nezahrňovala) tiež úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času jej personálu, v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Služba žalobcu sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem únie v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, preto sa na ňu nevzťahuje vylúčenie pôsobnosti, ktoré vyplýva z čl. 2 ods. 2 prvého pododseku smernice 89/391/EHS, naopak na službu žalobcu sa predmetná smernica použije v plnom rozsahu.

54. Uvedený názor je podporený tiež závermi uznesenia Súdneho dvora EÚ vo veci C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg, podľa ktorých čl. 2 smernice 89/391/EHS a čl. 1 ods. 3 smernice 2003/88/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby, akou je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže čl. 6 bod 2 smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný čas, vzťahujúcej sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ktoré dočasne prevážia cieľ smerujúci k zabezpečeniu riadneho fungovania služieb nevyhnutných pre ochranu takých verejných záujmov, ako sú verejný poriadok, zdravie a bezpečnosť, nad cieľom spočívajúcim v zabezpečení bezpečnosti a zdravia pracovníkov pridelených do zásahových a záchranných jednotiek. Súdny dvor EÚ aj v tomto uznesení dospel k záveru, že jediným cieľom výnimky uvedenej v čl. 2 odsek 2 prvého pododseku smernice 89/391/EHS bolo zabezpečenie riadnej činnosti služieb nevyhnutných na účely ochrany bezpečnosti, zdravia, tiež verejného poriadku v prípade závažných a svojim rozsahom mimoriadnych okolností, napr. v prípade katastrofy, pre ktoré je charakteristická najmä skutočnosť, že môžu pracovníkov vystaviť rizikám, ktoré nie sú zanedbateľné, pokiaľ ide o ich bezpečnosť alebo zdravie, a ktoré, vzhľadom na ich povahu, nie je možné zohľadniť pri rozvrhu pracovného času zásahových a bezpečnostných zložiek.

55. Kritérium, ktoré používa zákonodarca Spoločenstva na určenie pôsobnosti smernice 89/391/EHS sa nezakladá na príslušnosti pracovníkov k takým rozličným odvetviám činnosti, ktoré sú uvedené v čl. 2 odsek 2 prvého pododseku tejto smernice, akými sú vo všeobecnosti ozbrojené sily, polícia, civilná ochrana, ale vyplýva výlučne z osobitnej povahy určitých osobitných úloh vykonávaných zamestnancami v týchto odvetviach, čo odôvodňuje výnimku z pravidiel stanovených v uvedenej smernici, a to z dôvodu absolútnej nevyhnutnosti zabezpečenia účinnej ochrany spoločnosti. Vzhľadom na to, že uvedené činnosti sa v ozbrojených silách a záchranných službách vykonávajú za zvyčajných okolností, patria do pôsobnosti smernice 89/391/EHS.

56. Nie je preto dôvodná odvolacia námietka žalovaného o tom, že služobná činnosť žalobcu nepatrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES.

57. K odvolacej námietke, že žalobca neosvedčil vznik nároku na náhradu škody a k námietkam vo vzťahu k aplikácii ust. § 13 Občianskeho zákonníka pri rozhodovaní v danej veci odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dôsledne posudzoval splnenie podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie a na základe vykonaného dokazovania dospel k správne mu záveru o naplnení predpokladov zodpovednosti štátu vo vzťahu k žalobcovi, keď vzal za preukázané závažné porušenie právnej normy únie, ktorá jednotlivcovi priznáva právo, konkrétne čl. 6 písm. b) smernice, ktorá ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi. Podmienka dostatočne závažného porušenia práva únie je splnená vtedy, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou SDEÚ v danej oblasti. Zistený skutkový stav v prejednávanej veci je pritom možné kvalifikovať ako dostatočne závažné porušenie práva únie, pretože pokiaľ žalobca odpracoval v rozhodnom období hodiny služobnej pohotovosti nezapočítané do fondu pracovného času, pracoval nad povolený týždenný limit 48 hodín služobného času, pričom medzi porušením práva a vznikom škody u žalobcu v dôsledku straty času odpočinku a straty času, ktorý mohol tráviť s rodinou a priateľmi, je príčinná súvislosť.

58. Súd prvej inštancie po zistení, že boli splnené podmienky zakladajúce zodpovednosť žalovaného za škodu, priznal peňažné plnenie žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy, čo vyargumentoval spôsobom spĺňajúcim požiadavky kladené na zdôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Z jeho rozhodnutia vyplýva, že žalobca bol ukrátený v nemajetkovej sfére o čas odpočinku, ktorý mohol stráviť s

blízkymi, fyzicky i psychicky regenerovať. V súlade s princípom rovnocennosti práva EÚ a vnútroštátneho práva, súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka v spojení s § 11 Občianskeho zákonníka, zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúrnej praxe, ktorý postup možno považovať za správny.

59. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

60. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

61. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je zákonnou úpravou vymedzený reštriktívne, teda tak, aby ho bolo možné priznať len za vopred definované následky. Aj v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať z dôvodov demonštratívne uvedených, ktoré však nepredstavujú ohraničený výpočet prípadov, u ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká. Teda nevyžaduje sa iba splnenie podmienky zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti, ale môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jedinca.

62. Žalobca svoj nárok spájal s porušením práva na odpočinok, a preto súd prvej inštancie správne posudzoval tento nárok ako nemajetkovú ujmu, čo zohľadňuje aj zábery normotvorcu smernice Rady 89/391/EHS a tiež smernice (Rady 2003/88/ES). Uvedené smernice boli prijaté v záujme zamedzenia výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania, ich cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyššiu stupeň ich ochrany, ktorý cieľ sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t.j. dňoch, hodinách, resp. ich častiach, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe, ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

63. K spochybnovaniu existencie vzniknutej ujmy žalovaným, resp. jej intenzity je potrebné odkázať na opakované konštatovanie Súdneho dvora, že pojem „pracovný čas“ treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Vyžaduje sa splnenie troch podmienok. Po prvé pracovník musí byť „v práci“, po druhé musí byť zamestnávateľovi k dispozícii a po tretie musí vykonávať svoju činnosť alebo svoje povinnosti. Rozhodujúcim faktorom pri určovaní toho, čo je a čo nie je pracovný čas, je teda požiadavka prítomnosti na mieste určenom zamestnávateľom a okamžitého poskytovania príslušných služieb. Dôležité je aj zohľadnenie kvality času, ktorý pracovník môže tráviť počas plnenia tohto typu povinností, napríklad to, či sa môže venovať vlastným záujmom a rodine. Rozsudok vo veci Jaeger sa týkal nemocničného lekára, ktorý musel byť na telefóne v priestoroch zamestnávateľa, mal pridelenú miestnosť s posteľou, v ktorej mohol spať, keď jeho služby neboli potrebné. Súdny dvor vyslovil, že za takýchto okolností sa nedá povedať, že pracovník v dotknutom čase odpočíva. Z judikatúry Súdneho dvora dokonca vyplýva, že aj čas pracovnej pohotovosti, strávený v domácom prostredí na telefóne (teda mimo priestorov zamestnávateľa), jednoznačne predstavuje pracovný čas, pretože pracovník musí byť neustále k dispozícii zamestnávateľovi a zastihnuteľný, a jeho sloboda pohybu a sloboda organizovať si vlastný program je preto výrazne obmedzená.

64. Z uvedených dôvodov sú aj tieto námietky žalovaného bez právneho významu. Je potrebné vziať na zreteľ tú skutočnosť, že žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite poskytnúť príslušné služby a plniť si svoje povinnosti. Je oddelený od

svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je nielen výrazne obmedzená, ale priam vylúčená.

65. Pokiaľ žalovaný spochybňoval, či došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a v tomto smere považoval za potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, odvolací súd poukazuje na to, že v danej veci nebolo sporné, že žalobcovi sú rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, že služobné povinnosti sú určované na čas nočných hodín, že v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas, a že hasiči strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Z výpisu z dochádzkového systému, ktorý predložil žalobca spolu so žalobou je nesporné, že počas rozhodného obdobia 04/2020 – 01/2023 u žalobcu pravidelne dochádzalo k prekročovaniu maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Konkrétne, po zohľadnení dovolenky a rôznych prekážok v práci, sa tak počas 34 mesiacov stalo v 25 (4/20, 5/20, 6/20, 7/20, 8/20, 9/20, 10/20, 11/20, 12/20, 2/21, 3/21, 5/21, 6/21, 7/21, 8/21, 9/21, 11/21, 1/22, 5/22, 6/22, 7/22, 8/22, 10/22, 12/22, 1/23).

66. Žalobca v dôsledku takto rozvrhnutého pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom EÚ, prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry SDEÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vznikutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady vo výške 2.400,- EUR odvodil od charakteru zásahu, jeho trvania, následkov na živote žalobcu, nemožno týmto jeho úvahám vytknúť žiadne nedostatky. Svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach, prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a ním stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 1CoPr/8/2019, 6Co/60/2022, 6Co/69/2022, 6Co/89/2022, 6Co/102/2022, 6Co/129/2022, 6Co/113/2023, 6Co/24/2024).

67. Vo vzťahu k námietke žalovaného, v ktorej poukazuje na čl. 16 písm. b) smernice, odvolací súd konštatuje, že smernica umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona o Hasičskom a záchrannom zbore nevyplýva, že Slovenská republika uvedené ustanovenie, ako aj ust. čl. 6 písm. b) smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku, a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v žiadnom svojom ustanovení zákona o Hasičskom a záchrannom zbore ani v inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku Slovenskej republiky boli transponované ustanovenia smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval. Ustanovenia § 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času, avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice. Vzhľadom na uvedené, námietka žalovaného o zisťovaní splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie. Porušenie čl. 6 písm. b) smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne

závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, neoponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (napr. C-429/09).

68. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku I. ako vecne správny potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

69. Vecne správne rozhodol súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, keď priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu vychádzajúc zo záveru, že pokiaľ ide o základ nároku, žalobca bol v celom rozsahu úspešný a stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo iba od úvahy súdu. Žalobca má tak nárok na plnú náhradu trov konania.

70. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Takýto nárok vznikol v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi, preto mu odvolací súd priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

71. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).